

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 18 december 2020

betreft Vragen over de evaluatie Wet dieren in relatie tot de Omgevingswet

ons kenmerk 167979.02u

Geachte mevrouw Ollongren,

De leden van de vaste commissies voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving en Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben kennisgenomen van de brief¹ van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, d.d. 18 november 2020, waarbij zij de evaluatie van de Wet dieren aanbiedt. Over deze evaluatie in relatie tot de Omgevingswet hebben de leden van de fractie van **GroenLinks** de volgende vragen aan u. De leden van de fractie van **PvdA** sluiten zich graag bij deze vragen aan.

Uit de evaluatie van Bureau Berenschot inzake de Wet dieren blijkt een aantal daar genoemde punten ook relevantie te hebben voor de Omgevingswetsystematiek naar het oordeel van de GroenLinks-fractieleden. Zij hebben naar aanleiding daarvan een aantal beschouwende vragen en verzoeken u in te gaan op de hierna genoemde punten en aan te geven op welke wijze de lessen die er te trekken zijn, gebruikt zullen worden om te voorkomen dat dezelfde ontwikkelingen zich bij de Omgevingswet gaan voordoen.

Bureau Berenschot concludeert dat "[h]et gebruik van open normen leidt tot een ondermijning van de integraliteit en overzichtelijkheid van het stelsel."² De open normen worden als te weinig richtinggevend ervaren en met name niet-professionele partijen blijken moeite te hebben om te handelen in de aard van de wet, zo niet de letter van de wet. Daarbij concludeert Bureau Berenschot dat er signalen zijn dat de open normen geleid hebben tot ongewenste juridificering, omdat partijen bij de rechter om verheldering van de normen zijn gaan vragen.³ Open normen zijn een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet, waarbij het systeem vele malen complexer is dan bij de Wet dieren. In de debatten die zijn gevoerd over het stelsel van de

¹ Kamerstukken I 2020/21, 31 389, W.

² Kamerstukken I 2020/21, 31 389, W, bijlage Evaluatie van de Wet dieren; eindrapport. Bureau Berenschot (8 juli 2020), p. 36.

³ Kamerstukken I 2020/21, 31 389, W, bijlage Evaluatie van de Wet dieren; eindrapport. Bureau Berenschot (8 juli 2020), p. 35.

datum 18 december 2020

ons kenmerk 167979.02u

blad 2

Omgevingswet, hebben meerdere fracties gevraagd naar de gevolgen van open normen in het omgevingsrecht en hebben gewaarschuwd voor onnodige juridificering als gevolg hiervan. Hoe wilt u zorgen voor helderheid en transparantie bij gebruikers, zodat voorkomen wordt dat men, zoals bij de Wet dieren gebeurde, eerder en vaker naar de rechter stapt? Hoe wilt u voorkomen dat partijen bij de rechter helderheid over de normstelling moeten vragen, terwijl uit de praktijk bij de Wet dieren blijkt dat burgers en bedrijven dit zien als taak van de wetgever?

Uit de evaluatie blijkt ook dat het bieden van de open normen bij de Wet dieren, net als bij de Omgevingswet, bedoeld was om meer innovatie mogelijk te maken. In de praktijk bij de Wet dieren blijkt echter dat "dit effect onvoldoende is ontstaan."⁴ Er is zelfs sprake van brede geuite kritiek bij ondervraagde partijen op het gebruik van de open normen.⁵ Kunt u hierop reflecteren in het licht van de Omgevingswet? Welke mogelijkheden ziet u om de wens tot innovatie binnen het stelsel van de Omgevingswet beter te borgen met open normen?

Tot slot blijkt dat open normen "onvoldoende handvatten [...] geven voor handhaving".⁶ Dit is, wat de fractieleden van GroenLinks betreft, een zeer zorgwekkende conclusie in het licht van de Omgevingswet, waar de biodiversiteit en kwaliteit van de leefomgeving zeer afhankelijk zijn van open normen en de handhaving daarvan. Kunt u reflecteren op deze bevinding in het licht van de Omgevingswet? Hoe voorkomt u dat na invoering van de Omgevingswet, de samenleving in de praktijk te maken krijgt met een handhavingsgat op de aspecten die van groot belang zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving?

De leden van de vaste commissies voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving en Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 8 januari 2021, zoals ook aangegeven is in de brief⁷, d.d. 17 december 2020, van deze leden naar aanleiding van uw voortgangsbrief Omgevingswet november 2020⁸.

⁴ *Kamerstukken I 2020/21*, 31 389, W, bijlage Evaluatie van de Wet dieren; eindrapport. Bureau Berenschot (8 juli 2020), p. 68.

⁵ *Kamerstukken I 2020/21*, 31 389, W, bijlage Evaluatie van de Wet dieren; eindrapport. Bureau Berenschot (8 juli 2020), p. 34.

⁶ *Kamerstukken I 2020/21*, 31 389, W, bijlage Evaluatie van de Wet dieren; eindrapport. Bureau Berenschot (8 juli 2020), p. 42.

⁷ Kenmerk: 166597.09u.

⁸ *Kamerstukken I 2020/21*, 33 118, BK.

datum 18 december 2020

ons kenmerk 167979.02u

blad 3

Een afschrift van deze brief is verzonden naar de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Hoogachtend,

Drs. H.J. Meijer
Voorzitter van de vaste commissie voor
Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving

Mr. N.J.J. van Kesteren
Voorzitter van de vaste commissie voor
Economische Zaken en Klimaat / Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit